

13

РЕЦЕНЗІЇ

DOI: 10.33994/kndise.2024.69.69

Андрій Миколайович Черняк

*Доктор юридичних наук, професор,
ректор Національної академії Служби безпеки України*

Діана Борисівна Сергєєва

*Докторка юридичних наук, професорка,
професорка кафедри кримінального процесу та криміналістики
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

**Актуальне видання з питань охорони
суспільних інтересів під час залучення та
інвестування коштів інституційними інвесторами**

Рецензія на наукову роботу:

Важинський В. М. Адміністративно-правова охорона суспільних інтересів в діяльності інституційних інвесторів: теорія та практика : монографія. Київ : Алєрта, 2024. 218 с.

Складні умови, в яких опинилась Україна не по своїй волі, а через повномасштабне вторгнення та злочинні дії ворога вимагає від публічної адміністрації пошуку нових шляхів підтримки економічної сфери держави. Наразі економіка нашої держави повністю залежить від зовнішньої допомоги, а Державний борг вже давно перевищив річний бюджет країни і досяг рекордного рівня. Міграція людей працездатного віку за кордон, складне середовище ведення бізнесу в умовах перебоїв з електропостачанням, повітряних тривог та масованих обстрілів, комендантської години не сприяє залученню інвестицій і відкриття

нового бізнесу, сьогодні це стало серйозною загрозою економічній безпеці країни.

Заощадження громадян, які продовжують жити і працювати в нашій державі, мають стати тим фундаментом, який допоможе Україні пройти складні воєнні роки і забезпечити реалізацію великих інвестиційних проектів з відбудови та економічного розвитку країни. Проте наразі населення, маючи негативний досвід інвестування в різні облігації та втрату заощаджених коштів на рахунках за часів СРСР та вкрай низький рівень фінансової грамотності, не поспішає інвестувати кошти в національні проекти через низьку довіру до інструментів інвестування та сумніви у спроможності держави забезпечити правопорядок, охорону прав та законних інтересів населення як вкладників.

Це ставить перед нашою державою нові завдання при формуванні та реалізації державної політики керуватись цінностями та інтересами суспільства при врегулюванні всіх сфер суспільного життя і мати на меті насамперед забезпечення благополуччя суспільства в цілому та кожної людини, зокрема. Тому сьогодні дуже важливими є дослідження, ідеї та ініціативи, спрямовані одночасно і на підтримку економічної сфери держави і на охорону прав інвесторів та охорону і захист суспільних інтересів в інвестиційній діяльності. Вітчизняна доктрина не передбачала комплексних, системних досліджень, які б розкривали поняття та зміст інституту адміністративно-правової охорони суспільних інтересів в діяльності інституційних інвесторів. Заповнити цю прогалину спроможне монографічне дослідження к.ю.н., доцента В. М. Важинського «Адміністративно-правова охорона суспільних інтересів в діяльності інституційних інвесторів: теорія та практика».

Як вбачається зі змісту монографії, її автор постав за мету теоретичну розробку наукової концепції адміністративно-правової охорони суспільних інтересів в діяльності інституційних інвесторів з позицій ціннісно орієнтованого підходу і розгляд інвестиційної діяльності з позицій пошуку компромісу між інтересами бізнесу, інституційних інвесторів та держави й насамперед акцентування уваги на публічному інтересі. Попри складність і комплексність окреслених завдань відповідно до поставленої мети, автору успішно вдалося їх вирішити.

Аналіз рецензованої роботи свідчить, що автор зміг відійти від установлених підходів до державного регулювання, державного управління та адміністрування інвестиційною діяльністю як видом господарської чи фінансової діяльності, а зосередив свою увагу на врахуванні і охороні суспільного інтересу в непростій сфері інвестування. Цьому сприяло дослідження трьох груп підходів до розуміння сутності поняття «заощадження»: кількісні (заощадження є залишком доходу після відшкодування витрат на споживання); мотиваційні (заощадження як відкладене споживання) та інвестиційні (заощадження як неспожитий дохід, виробниче використання якого в майбутньому дає більший результат, ніж поточне споживання), та обрання методологічною основою саме

третього підходу. Аналіз численних наукових праць представників економічної та юридичної науки та дослідження поглядів на інвестиції та інвестиційну діяльність з точки зору цивільного, господарського, фінансового, адміністративного та інших галузей права, стали основою авторських висновків і забезпечили високий науковий рівень проведеного дослідження і його комплексний характер.

Автор достатньо глибоко такої проаналізував практику Європейського Союзу щодо питань фінансової інклюзії та охорони прав і законних інтересів інвесторів, що є дуже важливим та актуальним в контексті наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Структурно рецензована монографія складається із двох розділів, які містять вісім підрозділів та логічно і послідовно формують уявлення про інвестиційну діяльність інституційних інвесторів як об'єкт адміністративно-правової охорони, теоретичні та правові засади охорони суспільних інтересів у діяльності інституційних інвесторів. Окрема увага приділяється механізму адміністративно-правової охорони суспільних інтересів в діяльності інституційних інвесторів, його елементам. Проводиться детальне дослідження співвідношення механізму охорони та механізму всього публічного управління ринками інституційного інвестування, автором обґрунтовано доводиться, що механізм охорони є частиною системи публічного управління і характеризує її ефективність.

Слід наголосити на важливості підходу щодо розуміння відповідального ведення бізнесу інституційними інвесторами як основного методу запобігання порушенням суспільних інтересів громадян-інвесторів, адже соціальна відповідальність бізнесу є вкрай важливою для забезпечення правопорядку у певній сфері без участі держави і без використання форм та методів управлінського впливу на галузь.

Також дуже важливе практичне значення має деталізація автором адміністративно-правових форм та методів запобігання порушенням суспільних інтересів у сфері діяльності інституційних інвесторів та протидії порушенням суспільних інтересів у сфері діяльності інституційних інвесторів, оскільки вона дає комплексне бачення можливостей і спроможності держави охороняти і, у разі необхідності, захищати суспільний інтерес індивідуальних інвесторів, що сприятиме посиленню їх довіри до держави.

Матеріал у роботі викладено доступно, зрозуміло та цікаво, що сприяє його сприйняттю та доступу для нього широкої аудиторії. Вбачається, що монографія становитиме інтерес для науковців і практиків, які досліджують проблеми управління ринками інституційних інвесторів.

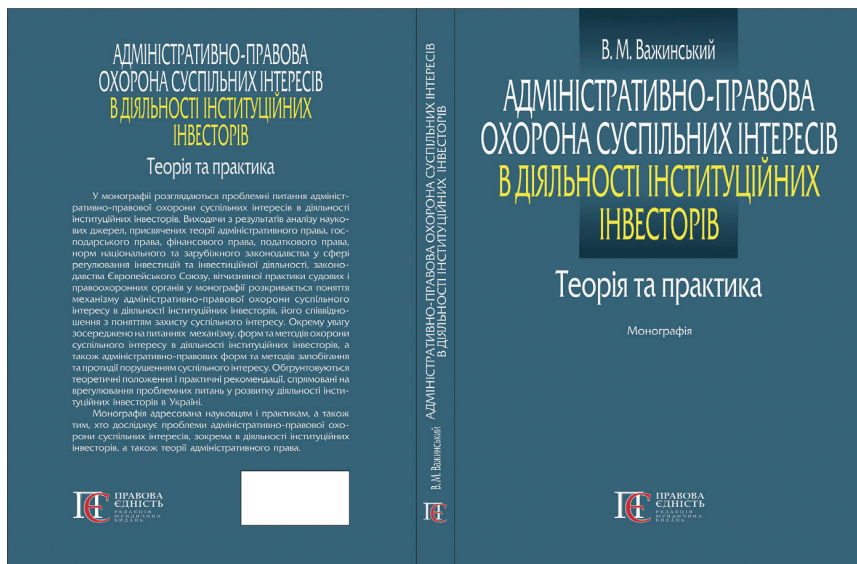
Даючи загальну високу оцінку цій фундаментальній науковій праці, вимушені висловити й окремі критичні зауваження. Так, дискусійним видається положення щодо запобігання порушенням суспільного

інтересу через укладення адміністративно-правових договорів, адже тут, на нашу думку, слід говорити про попередження порушень суспільного інтересу, співвідношенням понять запобігання і попередження, на нашу думку, автором приділено недостатню увагу. У монографії є багато й інших дискусійних питань, які красномовно підтверджують актуальність обраної В. М. Важинським теми та невичерпність її для наступних дослідників, для яких рецензована праця буде не лише потужним теоретичним фундаментом, а й матиме методологічне значення.

Загалом, слід наголосити, що монографія В. М. Важинського «Адміністративно-правова охорона суспільних інтересів в діяльності інституційних інвесторів: теорія та практика» є ґрунтовною самостійною науковою роботою і серйозним внеском у дослідження проблем регулювання ринків діяльності інституційних інвесторів та інвестиційної діяльності в цілому з погляду адміністративного права. Сформульовані та викладені в ній положення, узагальнення й висновки мають як загальнотеоретичне, так і прикладне значення для подальшого розвитку науки адміністративного права.

У підсумку варто зазначити, що рецензована робота повністю відповідає вимогам, які ставляться до наукових видань, є актуальною та своєчасною, відзначається фундаментальним характером, високою якістю підготовки, що свідчить про професіоналізм автора.

Пропонується монографія:

Важинський В. М. Адміністративно-правова охорона суспільних інтересів в діяльності інституційних інвесторів: теорія та практика : монографія. Київ : Алерта, 2024. 218 с.

У монографії розглядаються проблемні питання адміністративно-правової охорони суспільних інтересів в діяльності інституційних інвесторів. Виходячи з результатів аналізу наукових джерел, присвячених теорії адміністративного права, господарського права, фінансового права, податкового права, норм національного та зарубіжного законодавства у сфері регулювання інвестицій та інвестиційної діяльності, законодавства Європейського Союзу, вітчизняної практики судових і правоохоронних органів у монографії розкривається поняття механізму адміністративно-правової охорони суспільного інтересу в діяльності інституційних інвесторів, його співвідношення з поняттям захисту суспільного інтересу. Окрему увагу зосереджено на питаннях механізму, форм та методів охорони суспільного інтересу в діяльності інституційних інвесторів, а також адміністративно-правових форм та методів запобігання та протидії порушенням суспільного інтересу. Обґрунтовуються теоретичні положення і практичні рекомендації, спрямовані на врегулювання проблемних питань у розвитку діяльності інституційних інвесторів в Україні.

Монографія адресована науковцям і практикам, а також тим, хто досліджує проблеми адміністративно-правової охорони суспільних інтересів, зокрема в діяльності інституційних інвесторів, а також теорії адміністративного права.

⇒ Черняк, А. М., Сергєєва Д. Б. (2024). Актуальне видання з питань охорони суспільних інтересів під час залучення та інвестування коштів інституційними інвесторами. *Криміналістика і судова експертиза*. Вип. 69. С. 774—778. DOI: 10.33994/kndise.2024.69.69.